પેહેલી ચોપડી

નાના બાલકોને ઉપયોગી થવા સારૂ
રચી પ્રસિદ્ધ કરનાર

વેદધર્મસભા. ૨૪૪૮

આવૃત્તિ ૨ જી.

મુબઈમાં

"જગદીશ્વર" છાપખાનામા છાપી.
સંવત્ ૧૯૪૧.સને ૧૮૮૫.

મૂલ્ય ૧ આનો.

..ના અક્ષરનું જ્ઞાન થાય, ત-
આના નિર્મળ મન પરધર્મ તરફ વળી જતાં અટકે, તથા સ્વ-
ધર્મસંબંધી થોડોથોડો બોધ નાનપણથીજ થવા માંડે એવી
ચોપડીની ગુજરાતી ભાષામાં ઘણી જરૂર જાણીને આ પેહે-
લી ચોપડી રચી બહાર પાડી છે. આમાં લખેલા અક્ષર જ્ઞા-
ન થવાના શબ્દોને પડખે તેનો જેવો અર્થ થાય તેવું ચિત્ર
આપેલું છે. તેથી ચિત્રની સાથે શબ્દમાં રહેલા અક્ષરનુંજ્ઞાન
છોકરાંને સેહેલાઈથી થશે. ત્યારપછી અવળ સવળ શબ્દો
લખેલા છે તે જેમ છોકરાંનામનમાં ઉતરે તેમબતાવવા. શ-
બ્દ માં રહેલા અક્ષરનું જ્ઞાન થાય એટલે તે શબ્દ પાટીમાં
કે પાટિયાપર માંડીને તેમાંના અક્ષરો અવળ સવળ કરી-
ને માંડવા ને ભૂસાડવા. એમ કરીને જે શબ્દો શીખાયા
હોય તેમાંના અક્ષર પાકા કરાવવા, જેથી અવળસવળ
લખેલા શબ્દો અને તે શબ્દોમાં આવેલા અક્ષરો ઉપર-
થી જોડી કાઢેલા નવા શબ્દો જલદીથી વાંચી શકે. એ-
મ એક ભાગ પાકો થયા પછી બીજો મંડાવવો. પેહેલો
ભાગ પાકો નહિ થયો હોયતો બીજો કદી પણ આવડ-
શે નહીં માટે જેમ બને તેમ પેહેલો ભાગ પાકો કરાવવો.
૧૯૩૮ કાર્તિક શુદી ૧.

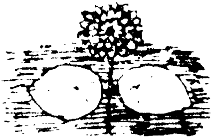
વેદધર્મ સભાની કાર્યભાર મંડળી.

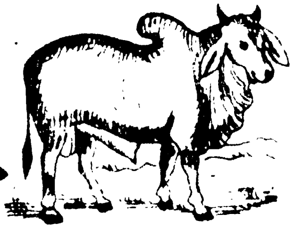
અજગર

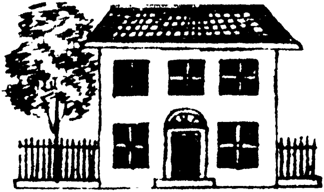
કમળ

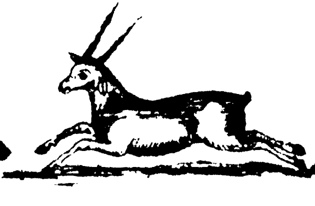
બળદ

ઘર

હરણ

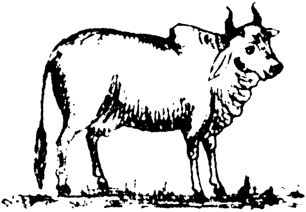

બળદ, ઘર, હરણઃ
કમળ, ઘર, હરણ,
બળદ, અજગર.

અ, ક, ગ, ઘ, જ, ણ,
દ, બ, મ, ર, હ, ળ,

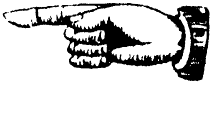

મગર, અડદ,
મગ, હળદર, ઘમઘમ.
ગજ, રજ, રમળઃ

આંખ

ગાય

ઝાડ

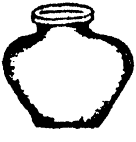
રાક્ષસ

હાથ

રાક્ષસ, હાથ.

ગાય, હાથ, રાક્ષસ,
આંખ, ઝાડ.

આ, (ા), ખ, ઝ, ડ,
(ં), થ, ય, સ, ક્ષ.

ગાગર, ઝાંઝર,
દાડમ, સાકર, માંકડ,
ખારક, માયા, ગાડર.

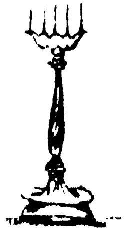
બિલાડી

રીંછ

દીવી

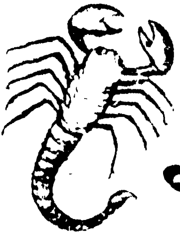

શિયાળ

દીવી, શિયાળ:
શિયાળ, રીંછ, બિલાડી
દીવી, ઈંટ.

ઈ, (િ ી), છ, ટ, લ, વ, શ.

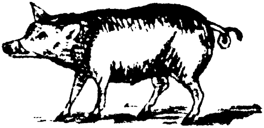
વીંછી, ઈમારત,
ખીર, વીટી, ટીડ, હાથી,
બીડી, સિગરામ, શીંદરી:

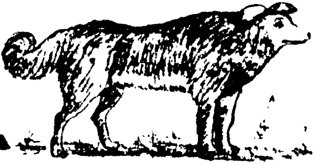
ઠૂંઠું

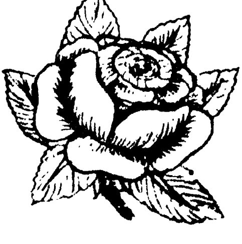
ભૂંડ

કુતરું

ફૂલ

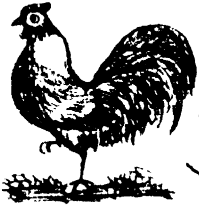

કુતરૂં, ફૂલ.

કુતરૂં, ફૂલ, ઊંટ,

ભૂંડ, ઠુંઠું.

ઊ,(ુ,ૂ), ઠ, ત, ફ, ભ,

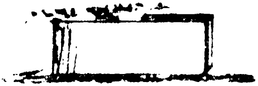

કુકડું, ઊંદર,

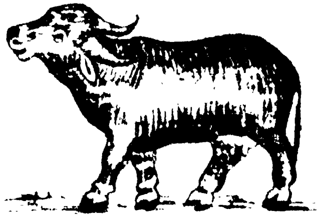
લુવાર, સુતાર, જાંબુ,

ભૂત, ઘૂડ, લુગડું, ધૂળ.

[illegible]

ભેંશ

દેડકું

કેળ

મેનાં

કેળ, મના.

લેંશ, મેનાં, કેળ,

દેડકું, એરણ.

એ, (ે), ડ, ન.

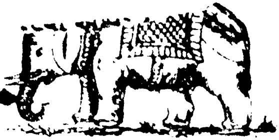

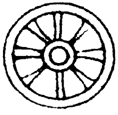
આ કેરી કેની છે?

એ કેરી મારી બેનની છે.

નેતર, તેતર, દેરૂં, તેલ,

એળચી, ઢેબરૂં, થેથર.

ઐરાવત

પૈડું

ઢૈ

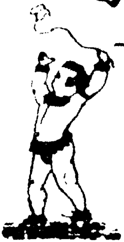
વૈદ

મૈયારી

મૈચારા:

પૈડું, મૈચારી, વૈદ, સૈ ઐરાવત:

ઐ, (ૈ), ૫.

છોકરૂં થૈથૈ કરે છે.
ગાડી પૈડાંથી ચાલે છે.
વૈદ નાડ જુવે છે.
સૈ કપડાં શીવે છે.
ચૈતર, વૈશાખ, દૈત, રૈયત:

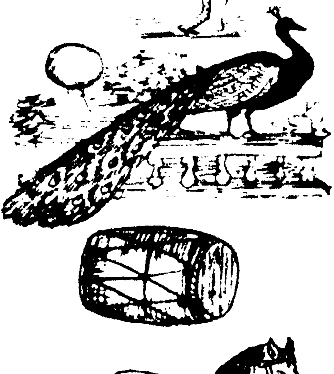
ચોપડી

ધોબી

મોર

ઢોલ

ઘોડો

મોર, ઢોલ, ઘોડા.

મોર, ઓરડો, ઘોડો,

ધોબી, ઢોલ, ચોપડી.

ઓ, (ો), ચ, ઢ. ધ.

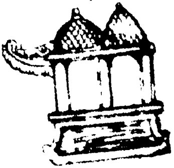
 નોળીયું મને ગમે છે.

ડોશી સોપારી ખાંય છે.

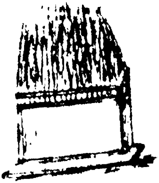
ઓસડ તો કડવું લાગે.

તોપ, સોનું, ગોળ, જોડા.

અંબાડી

યજ્ઞકુંડ

ઔષધ, અંબાડી, યજ્ઞ,
અંબાડી, યજ્ઞ, ઔષધ.

ઔ, અં, ષ, જ્ઞ, (ૌ, ં).

મામા, બેન, ભાઈ,
દાદા, નાના, ભાભી.

૩૮ ૮,

જીભ, માથુ, પેટ.
દોરો, કંઠી, વીંટી.
કડાં, વાળી, પોંચી.

બકરી, સાવજ.
રોઝ, વાઘ, વાનર.
હંસ, કોયલ, કબૂતર.
કાગડો, ચકલી, બદક.
કેરી, લિંબૂ, જમરૂખ.
નાળિયેર, બોર, લિંબૂ.

[illegible], [illegible]રા, માગરો,
જાયફલ, લવિંગ, કેસર,
કંકુ, કપૂર, કેવડો, કાથો,
સાકર, ખાંડ, દૂધ, ચોખા:

સ્વર.

અ, આ, ઇ, ઈ, ઉ, ઊ, ઋ, ૠ,
ઌ, ૡ, એ, ઐ, ઓ, ઔ, અં, અઃ

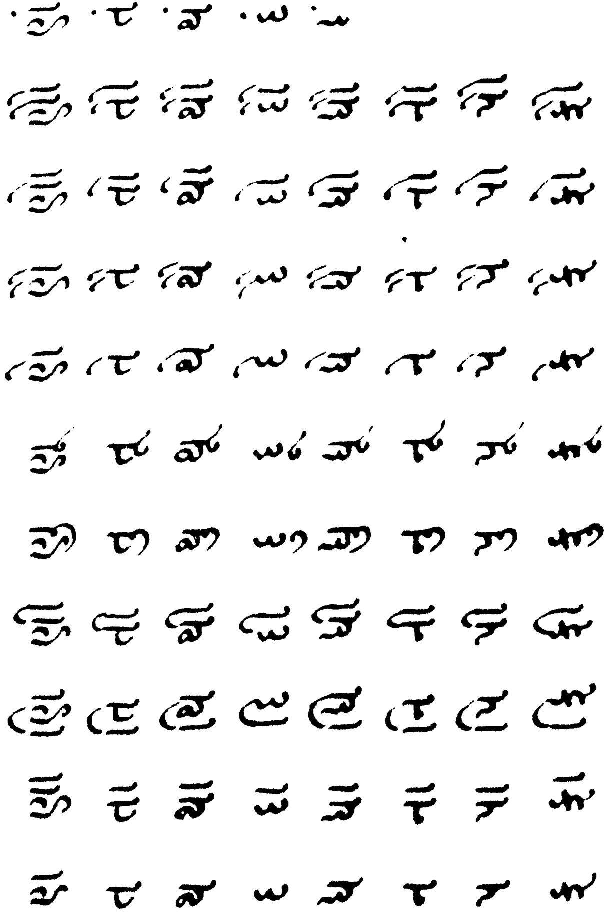
વ્યંજન.

ક, ખ, ગ, ઘ, ઙ; ચ, છ, જ, ઝ,
ઞ; ટ, ઠ, ડ, ઢ, ણ; ત, થ, દ,
ધ, ન; પ, ફ, બ, ભ, મ; ય, ર,
લ, વ, શ, ષ, સ, હ, ળ, ક્ષ, જ્ઞ.

બારાખડી.

અ	આ	ઇ	ઈ	ઉ	ઊ	એ	ઐ	ઓ	ઔ	અં
	ા	િ	ી	ુ	ૂ	ે	ૈ	ો	ૌ	ં
ક	કા	કિ	કી	કુ	કૂ	કે	કૈ	કો	કૌ	કં
ખ	ખા	ખિ	ખી	ખુ	ખૂ	ખે	ખૈ	ખો	ખૌ	ખં
ગ	ગા	ગિ	ગી	ગુ	ગૂ	ગે	ગૈ	ગો	ગૌ	ગં
ઘ	ઘા	ઘિ	ઘી	ઘુ	ઘૂ	ઘે	ઘૈ	ઘો	ઘૌ	ઘં
ઙ	ઙા	ઙિ	ઙી	ઙુ	ઙૂ	ઙે	ઙૈ	ઙો	ઙૌ	
ચ	ચા	ચિ	ચી	ચુ	ચૂ	ચે	ચૈ	ચો	ચૌ	

ષ	ષા	ષિ	ષી	ષુ	ષૂ	ષે	ષૈ	ષો	ષૌ	ષં
સ	સા	સિ	સી	સુ	સૂ	સે	સૈ	સો	સૌ	સં
હ	હા	હિ	હી	હુ	હૂ	હે	હૈ	હો	હૌ	હં
ળ	ળા	ળિ	ળી	ળુ	ળૂ	ળે	ળૈ	ળો	ળૌ	ળં
ક્ષ	ક્ષા	ક્ષિ	ક્ષી	ક્ષુ	ક્ષૂ	ક્ષે	ક્ષૈ	ક્ષો	ક્ષૌ	ક્ષં
જ્ઞ	જ્ઞા	જ્ઞિ	જ્ઞી	જ્ઞુ	જ્ઞૂ	જ્ઞે	જ્ઞૈ	જ્ઞો	જ્ઞૌ	ક

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
એક,	બે.	ત્રણ,	ચાર.	પાચ	છ,	સાત,	આઠ,	નવ.

પાઠ ૧લો.

પઢો પોપટજી !
લટપટ પંખી, ચતુર સુજાણ ;
પઢો પોપટજી, શ્રી ભગવાન.
પોપટજી ! પઢો.
પઢે તે પોપટ, ન પઢે તે સુડા ;
પંખીની જાતમાં. પોપટજી રૂડા.
પોપટજી ! પઢો.

ખોટું બોલવું નહ.

કોઈનું કાંઈ લેવું નહિં.

કોઈને દુઃખ દેવું નહિં.

કોઈ દિવસ કજિયો કરવો નહિં.

સારી શીખામણ માનવી.

ભણી ગણીને પંડિત થવું.

પાઠ ૩ જો.

કૃષ્ણ પ્રસાદ

આવરે વરસાદ, ઘેવરીયો પ્રસાદ;
ઉની ઉની રોટલી, કોરલાંનું શાક.
રામનામ લાડવા, ગોપાળનામ ઘી;
કૃષ્ણનામ ખીરખાંડ ઘોળી ઘોળી પી.

પરમેશ્વર, સ્મરણ, માર્ગ.

કાચું કોરૂં ખાવું નહીં.

અવળે માર્ગે જવું નહીં.

કોઈનું ભુંડું કરવું નહીં.

સવારમાં વેહલું ઉઠવું.

દાતણ કરી નાહી ધોઈ ચોખું થવું.

પરમેશ્વરનું સ્મરણ કરવું.

મા બાપ કહે તે કરવું.

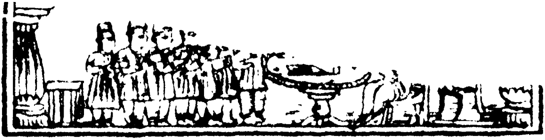
રજા વગર રમવા જવું નહીં.

અંગે લુગડાં મેલાં રાખવાં નહીં.

ચોપડી ફાડી નાંખવી નહીં.

પોતાનો સામાન સંભાળી રાખવો.

કોઈની આળ કરવી નહીં.

સોટી વાગે ચમ ચમ,
વિદ્યા આવે રમઝમ;
પાટી ખડિયો હાથે લઈ,
જમના બેન નિશાલે ગઈ.

પાઠ ૬ ઠો.

નારાયણ અને સોમનાથ.

સોમનાથ કહે છે કે ભાઈ! આજ આપણે અસુર થઈ ગયું છે માટે ચાલો ઉતાવલથી નિશાળે પોચી જઈએ. વેહેલા જશું તો નંબર ઉપર આવશે.

નારાયણ કહે ઠીક ભાઈ, આવુછું, પણ હું માતાપિતાની આજ્ઞા લઈ આવું અને ચોપડી લઈ આવું. એટલી વાર ઉભા રહો તો તમારો પાડ માનીશ.

સોમનાથ કહે ઠીક ભાઈ, હું ઉભો છું. વેહેલા

પાઠ ૭ મો.

ધર્મની આજ્ઞાઓ.

૧ સાચું બોલવું.

૨ ધર્મ પાળવો.

૩ મા બાપની આજ્ઞા માનવી.

૪ સદ્‌ગુરૂની આજ્ઞા માનવી.

૫ પરમેશ્વર ઉપર ભાવ રાખવો.

૬ ઘેર આવેલાનેં માન આપવું

૭ સહુની ઉપર દયા રાખવી.

૮ મન અને વાણી નિર્મળ રાખવાં.

૯ સારા માણસનો સંગ રાખવો.

૧૦ સારે આચરણે ચાલવું.

